

Brňané šlechtí „zelené zlato“

Dva nadšenci z Brna pomáhají s podporou ministerstva zahraničí Etiopanům rozjet byznys se superpotravinou moringa.

BLAHOSLAV HRUŠKA

PRAHA Moringa olejodárná nepotřebuje žádnou zvláštní péče, rychle roste a dá se sklízet víckrát ročně. V Evropě a Americe přitom platí za superpotravinu. Rozemleté listy tohoto stálezeleného stromu se ve formě slisovaných pilulek staly výživovým hitem – obsahují velké množství antioxidantů, minerálů, vitamínů a proteinů. Moringový olej lisovaný ze semen se zase široce využívá v kosmetice.

Exotický doplněk potravy má ovšem v úrodném jihozápadní Etiopii, kde se moringa tradičně pěstuje, úplně jiné uplatnění. Zelené listy ze stromu končí na tržích a dál se zpracovává podobně jako zelené listy. Nebo se usuší a rozemle na mouku. Každopádně moringa zůstává podceňovaným lokálním produktem a nikoho z místních by nenapadlo, že se na ní dá vystavět také slušné živobytí.

Proměnit obyčejný strom v „zelené zlato“ se v etiopské provincii Arbaminch snaží dva nadšenci z Brna – projektový manažer Jaromír Novák a botanik Petr Němec.

„V první fázi projektu jsme místní učili, jak s moringou zacházet. Oni byli zvyklí pěstovat ji na přímou spotřebu a když ji sušili, pak zcela nevhodně na přímém slunci,“ vysvětluje Petr Němec. „S naší pomocí již nyní místní farmaři zvládají moringu nejen vypěstovat, ale i kvalitně usušit, zabalit do pytlů a vyexpedovat,“ doplňuje vystudovaný lesní inženýr.

Odběrateli jsou přitom právě oba brněnští podnikatelé – moringu vyrábí podle pravidel fairtradeového obchodu a místním tak platí sluhnou cenu. Ženské zemědělské družstvo, které si v Etiopii sami našli a vyškolili, tak díky Čechům užívá více než dvacet rodin.

Pro svůj projekt, na nějž je navázán i český eshop, získali Novák s Němcem půlmilionovou dotaci od České rozvojové agentury, která spadá pod ministerstvo zahraničí. Peníze získali v programu B2B, v jehož rámci agentura podporuje průzkum trhu v zemích, kde je velké riziko podnikání a na rozvoj nadě-

ných projektů není možné získat komerční úvěr.

Právě do podnikání se teď Novák s Němcem chtějí pustit. V Etiopii plánují postavit malý výrobní závod. „Prozatím se sušená moringa vozí do Evropy a tam se dále zpracovává. Chtěli bychom ale vyrábět a balit tablety a lisovat moringový olej přímo na místě,“ líčí své budovatelské plány Novák.

S pomocí dotace z rozvojové agentury má zpracovaný podnikatelský plán a chce se vrhnout do nákupu strojů. Jeho snem je vlastní malá továrna, kde by místní svou moringu zpracovali a zabalí-

li. A to podle norem EU, aby se zboží mohlo rovnou expedovat.

„První tabletu bude od nás“

„V lisování oleje už máme konkurenici, ale první tabletu bude od nás,“ slibuje Novák. Obstát přitom nebude snadné – s moringou, která má punc superpotraviny, zkouší v Etiopii prorazit Američané, Španělé, ale i Švédové.

O tom, že moringa zdaleka není jen okrajovým produktem pro evropské fandy zdravé výživy, svědčí i podpora ze strany jiných rozvojových agentur. Třeba italská vláda právě v provincii Arbaminch letos v únoru spustila projekt na šlechtění a pěstování moringy. V jihozápadní Etiopii chtějí Italové investovat milion eur.

Věří přitom, že se jim výživově bohatou plodinu podaří dostat i na etiopský trh. „Čtyřicet procent etiopských dětí trpí nedostatkem proteinů, což vede k problémům růstu, mentálního vývoje a přispívá to také k vysoké úmrtnosti dětí. Pokud se nám podaří plně využít možností moringy, může sehrát důležitou roli ve zmírnění podvýživy,“ říká Aurelia Calabrová, ředitelka odboru zemědělského průmyslu Organizace OSN pro rozvoj.

